

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
БІЗНЕСУ та ТЕХНОЛОГІЙ

ВІСНИК

№2(18)2012

**КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
БІЗНЕСУ та ТЕХНОЛОГІЙ**
04078, м. Київ,
вул. Білицька, 41/43
(044) 430 15 77, 353 42 42
info@kibit.edu.ua

РЕКТОР: ЯКОВЛЕВА Олена В'ячеславівна
— кандидат філософських наук, професор
РІК ЗАСНУВАННЯ — 1961
КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ РІВЕНЬ:
бакалавр, спеціаліст, магістр
РІВЕНЬ АКРЕДИТАЦІЇ — III, IV

ШКОЛА БІЗНЕСУ КІБІТ
Відкрита у 2004 році.
Надає повний обсяг
послуг з бізнес-освіти.
Діють короткострокові
програми PDS, MBA.

www.kibit.edu.ua

Ліцензія АД № 034560
від 04.05.2012 р.

ФІЛІЇ КІБІТ:

БІЛОЦЕРКІВСЬКА ФІЛІЯ
09100, вул. Логінова, 39/2,
тел.: 8 (0446) 333 108;
8 (04463) 512 77
e-mail: info_bc@kibit.edu.ua

ВІННИЦЬКА ФІЛІЯ
21022, вул. Тарногородського, 46
тел.: 8 (0432) 69 32 62;
8 (0432) 63 06 77
e-mail: info_vn@kibit.edu.ua

ЖИТОМИРСЬКА ФІЛІЯ
10029, вул. Комерційна, 2а
тел.: 8 (0412) 44 84 07;
8 (0412) 48-24-50
e-mail: info_gt@kibit.edu.ua

ЗАПОРІЗЬКА ФІЛІЯ
69123, вул. 14 Жовтня, 15
тел.: 8 (061) 270 60 87;
8 (061) 277 00 81
e-mail: info_zp@kibit.edu.ua

ЛУГАНСЬКА ФІЛІЯ
91006, кв. Южний, СШ № 51
тел.: 8 (0642) 711 706;
8 (0642) 710 798
e-mail: info_lg@kibit.edu.ua

НІЖИНСЬКА ФІЛІЯ
16604, вул. Незалежності, 42
тел.: 8 (04631) 9 03 51/52;
8 (04631) 7 51 41
e-mail: info_ng@kibit.edu.ua

УМАНСЬКА ФІЛІЯ
20300, пров. К. Цеткін, 2
тел.: 8 (04744) 4 28 20;
8 (04744) 3 50 44
e-mail: info_ym@kibit.edu.ua

ФАКУЛЬТЕТИ:

■ МЕНЕДЖМЕНТУ ■ ЕКОНОМІКИ ■ ПСИХОЛОГІЇ

0306

МЕНЕДЖМЕНТ І АДМІНІСТРУВАННЯ:

менеджмент туристичної індустрії
менеджмент зовнішньоекономічної діяльності
менеджмент підприємницької діяльності
менеджмент промислових підприємств
менеджмент охорони праці

0305

ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО:

фінанси
облік і аудит

0301

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ НАУКИ:

психологія праці та управління
педагогічна психологія
клінічна психологія

ДРУГА ВИЩА ОСВІТА

за всіма напрямками

МАГІСТРАТУРА

за спеціальністю «фінанси»

МАТЕРІАЛЬНО- ТЕХНІЧНА БАЗА:

власні навчальні приміщення,
комп'ютерні класи, доступ до Інтернет,
бібліотека, читальний зал,
власна поліграфічна база

ПРОФЕСОРСЬКО- ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД:

висококваліфіковані фахівці
(професори, доценти,
спеціалісти-практики)

ФОРМИ НАВЧАННЯ:

денна, заочна

Диплом бакалавра, спеціаліста, магістра державного зразка. Студенти проходять практику у державних та комерційних установах. Працює служба працевлаштування студентів. Здійснюються мовні та фахові стажування студентів за кордоном. На запрошення Інституту лекції читають професори з провідних Університетів Західної Європи. Ведеться підготовка до незалежного зовнішнього тестування з математики, української мови та літератури, історії України.

КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

В І С Н И К

Випуск № 2 (18)

Київ
Видавництво КІБіТ
2012

*Висловлюємо подяку президенту Київського інституту бізнесу та технологій
Яковлевій Ірині Іванівні за підтримку видання*

Наукові статі присвячені актуальним проблемам економіки, управління, інформаційних технологій, економічного аналізу сучасного стану України.

Вісник розрахований на наукових працівників та фахівців, які займаються питанням розвитку економіки України.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

ПАСТУХОВА В.В., *д-р. екон.наук – голова редколегії*
ЯКОВЛЕВА О.В., *канд. філос.наук, ректор КІБІТ*
ЯЗИНІНА Р.О., *д-р. географ. наук – відповідальний секретар*
ВЕТЧИНОВ І.А., *д-р. екон. наук*
МИХАЙЛОВ В.С., *д-р. екон.наук*
ШИНКАРУК Л.В., *д-р. екон.наук, чл.-кор НАН України*
ГЕРАСИМОВИЧ А.М. *д-р. екон.наук*
КОНЧИН В.І., *канд. екон. наук*
СВЕРДАН М.М., *канд. екон.наук*
ЄНА О.В., *канд. екон. наук*
КОРОСТЕЛЬОВ В.А., *канд. екон. наук*

Збірник входить до переліку періодичних наукових фахових видань, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата з економічних наук, затвердженого постановою президії ВАК України від 10.11.2010 р. № 1-05/7 //Бюлетень ВАК України. – 2010. – №12

Відповідальний за випуск – **ЯЗИНІНА Р. О.**, *д-р географ. наук*

Вісник Київського інституту бізнесу та технологій
№2 (18) 2012

Видається з 2004 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію
В Держкомітеті телебачення і радіомовлення
серія КВ № 880 від 01.06.2004

Засновник: ПВНЗ “КІБІТ” ТОВ

Затверджено до друку Вченою Радою
Київського інституту Бізнесу та технологій
Протокол №10 від 30 травня 2012 року

Тираж 500

Адреса редакції:
04078, м.Київ, Білицька 41/43
Телефон для довідок: 8-044-430-32-64

Видавець – ПВНЗ “Київський інститут
бізнесу та технологій” ТОВ
04078, м.Київ, Білицька 41/43
Телефон для довідок: 8-044-430-32-64
e-mail: vestnik@kibit.edu.ua

За достовірність інформації в публікаціях
відповідальність несуть автори статей,
студенти та їх наукові керівники

норм, що спрямовані на вирішення суперечностей у праві взагалі.

Необхідність розв’язання зазначених проблем визначає мету та завдання наших подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Концепція реформування податкової системи України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.taxes.kiev.ua/>.
2. Дослідження Центру економічного аналізу “PIA-Аналітика” // Українська правда від 10 квітня 2012 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.taxes.kiev.ua/www.pravda.com.ua/news/2011/07/13/6382662/>
3. Бойко Ю.В. Яка концепція реформування податкової системи потрібна Україні? / [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://uspishnaukraina.com.ua/strategy/61/248.html>

4. М.Райзер. Україні потрібно знижувати податок на прибутки не раніше 2011 р. [Інтерв’ю] / [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.rbc.ua/ukr/top/show/m_rayzer_ukraine_nuzhno_snizhat_nalog_na_pribyl_ne_ranee_2011_g_15032010
5. Гера П. Т. Правовий режим оподаткування в Україні. / П. Т. Гера – К.: Юрінком, – 1997 – С. 144-145
6. Майстренко О. Деякі питання вирішення колізій у податковому законодавстві України // Право України. / Майстренко О. – 2005. – № 9. – С. 95 – 99.
7. Савченко Т. Податковий кодекс: кроки назустріч // Вісник Податкової Служби України. / Савченко Т. – 2001. – № 21. – С. 8 – 10.
8. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

УДК 336.22

РОЛІНСЬКИЙ О.В., К.Е.Н.,
БАРАБАШ Л.В., викладач
м. Умань

ПРІОРИТЕТНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕХАНІЗМУ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Анотація. У статті розглядаються основоположені методи дослідження ефективності механізму оподаткування доходів фізичних осіб. Запропонована низка показників, які покликані якнайповніше висвітлити реальний стан системи оподаткування доходів населення.

Ключові слова: податковий тягар, соціальна ефективність оподаткування, економічна ефективність оподаткування, фінансова ефективність оподаткування.

Аннотация. В статье рассматриваются основные методы исследования механизма налогообложения доходов физических лиц. Предложено использование ряда показателей для наиболее полного освещения реального состояния системы налогообложения доходов населения.

Ключевые слова: налоговое бремя, социальная эффективность налогообложения, экономическая эффективность налогообложения, финансовая эффективность налогообложения.

Abstract. The article deals with fundamental research methods of individual income taxation mechanism. A number of indices are proposed for most full understanding the real stand of individual income taxation.

Keywords: tax burden, social efficiency of taxation, economic efficiency of taxation, fiscal efficiency of taxation.

Постановка проблеми. На сучасному етапі існування податкової системи України все більше питань виникає щодо доцільності та ефективності використання саме пропорційного (лінійного) методичного підходу в оподаткуванні доходів фізичних осіб. Однак до 2004 р. оподаткування доходів фізичних осіб здійснювалося за прогресивним підходом. Проте як тоді, так і сьогодні постає питання про доцільність використання саме обраного на певний час методичного підходу, а тому необхідним є порівняння ефективності їх функціонування.

В цьому випадку раціональним і навіть необхідним є порівняння колишньої та теперішньої систем оподаткування доходів фізичних осіб з метою визначення оптимального методичного підходу в даному

секторі податкової системи, що зумовлюється, передусім, визначенням рівня податкового навантаження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На необхідності оптимізації та і формування ефективного механізму оподаткування фізичних осіб у своїх працях наголошували класики фінансової науки, зокрема А. Маршал, Д. Рікардо, Е. Селігман, А. Сміт.

Не втратило актуальності дана проблема і в наш час: зокрема, ґрунтовні дослідження містяться у працях зарубіжних вчених Ш. Бланкарта, П. Самуельсона, Дж. Стігліца, В. Пушкарьової, Д. Черника. Згаданою проблемою у різні періоди займалися вітчизняні науковці О. Васирик, Ю. Іванов, М. Кучерявенко, І. Луїна, А. Соколовська, В. Суторміна, В. Федосов, О. Фрадинський, Н. Фролова та ін.

Формування мети статті. Завдання сучасної фінансової науки (зокрема, податкової) полягає у дослідженні наявних і виведенні можливих методів оцінки ефективності функціонування механізму оподаткування доходів фізичних осіб. В контексті вирішення окреслених завдань у статті пропонуються авторські розробки таких показників, які б характеризували діяльність названої системи оподаткування як на початкових, так і на найвищих рівнях існування.

Виклад основного матеріалу. Податкове навантаження, податковий тягар, податковий тиск, важкість податків – всі ці поняття пов'язує багатозмістовне визначення якою мірою впливають ті чи інші податки на добробут суспільства, держави або конкретної фізичної особи. Багато науковців та дослідників намагаються надати оптимальне визначення цьому поняттю, при цьому кожен додає до загально-визнаної характеристики свої корективи і формулювання [8, с. 21].

Розглядаючи це поняття більш детально, можна сказати, що податкове навантаження визначає, якою мірою оподаткування впливає на стан економіки держави, відображає рівень тяжкості стягнення прямих і непрямих податків та показує частку, яку займають податки у загальних витратах чи доходах суб'єктів оподаткування. Історично склалося, що податки і оподаткування створюють можливість існування держави. Цей погляд відображався у працях багатьох економістів від А.Сміта, В.Петті, К.Маркса і до теперішнього часу у працях сучасних дослідників В.Вишневського, А.Соколовської та інших [4, с. 237; 6, с. 7].

І. Майбуrow надає показнику податкового навантаження наступне визначення – "податковий тягар". Таке найменування важкості податків відображає фінансову сторону показника податкової системи країни. Цей погляд характеризує сукупний вплив податків на економіку в цілому, на окремих господарюючих суб'єктів чи іншого конкретного платника. Розрахунок допомагає у визначенні частки доходів, що перерозподіляється на користь держави через оподаткування [3, с. 408].

Дослідник пропонує розрахунок податкового тягара на чотирьох рівнях:

- на макрорівні (на економіку в цілому, на сектори економіки, на населення);
- на мезорівні (на економіку регіону, на сектори економіки регіону, на населення регіону);
- на мікрорівні (на конкретного господарюючого суб'єкта);
- на макрорівні (на конкретного працівника, на конкретне домогосподарство).

Така градація визначення, а відповідно і розрахунку податкового тягара, є дуже ємною, але стосується оподаткування взагалі. Якщо зробити акцент на оподаткуванні фонду оплати праці, то розрахунок податкового навантаження, на нашу думку, більш доцільно робити на рівні економіки в цілому, економіки регіону або за секторами на рівні економіки регіону.

Розрахунок податкового тягара І. Майбуrow бачить, перш за все, як розрахунок навантаження на економіку в цілому через врахування загальної суми доходів держави, отриманих від оподаткування:

$$ПН_e = \frac{П_d + Б_6 + СП + Б_{сп}}{ВВП - ОП_t} * 100\%, (1)$$

де $ПН_e$ – податкове навантаження на економіку в цілому;

$П_d$ – доходи держави, отримані від оподаткування;

$Б_6$ – борг до бюджету через несплату податкових платежів;

$СП$ – соціальні платежі до позабюджетних державних соціальних фондів;

$Б_{сп}$ – борг до позабюджетних державних соціальних фондів;

$ВВП$ – валовий внутрішній продукт;

$ОП_t$ – частка оплати праці, яка належить тіньовій економіці.

О. Фрадинський поділяє думку, що визначення податкового навантаження формує фінансовий індикатор стійкості оподатковуваних осіб до рівня впроваджених податків та характеризує обсяги надходження податкових платежів до бюджету [7, с. 79].

Він надає наступну формулу розрахунку податкового навантаження:

$$ПН = \frac{ФНП + НПФ + Н - П + З_{пдв}}{ВВП_{оф}}, (2)$$

де $ФНП$ – фактичні податкові надходження;

$НПФ$ – надходження до позабюджетних фондів;

$Н$ – сума недоїмки;

$П$ – сума переплати;

$З_{пдв}$ – заборгованість держави з відшкодування ПДВ;

$ВВП_{оф}$ – величина офіційного ВВП.

Розрахунок податкового навантаження на оплату праці, запропонований С. Баруліним, враховує більшою мірою доходи населення, нараховані прямі та непрямі податки. Розрахунок відбувається за наступною формулою:

$$ПН = \frac{НПП + НПФ * K_{ч}}{ГДН} * 100, (3)$$

де $НПФ$ – нараховані прямі податки з фізичних осіб;

$НПП$ – нараховані непрямі податки;

$K_{ч}$ – коефіцієнт частини непрямих податків, які сплачуються населенням;

$ГДН$ – грошові доходи населення [2, с. 37].

Розрахунок податкового навантаження за допомогою вищенаведеної формули не враховує багатьох параметрів, а саме: суму податків на майно (на землю та з власників транспортних засобів), суму зборів у соціальні та пенсійні фонди; знаменник не враховує доходи населення, одержані від продажу або володіння нерухомим чи рухомим майном та негрошові доходи (наприклад, доходи від володіння цінними паперами, доходи у вигляді приросту вартості об'єктів власності тощо).

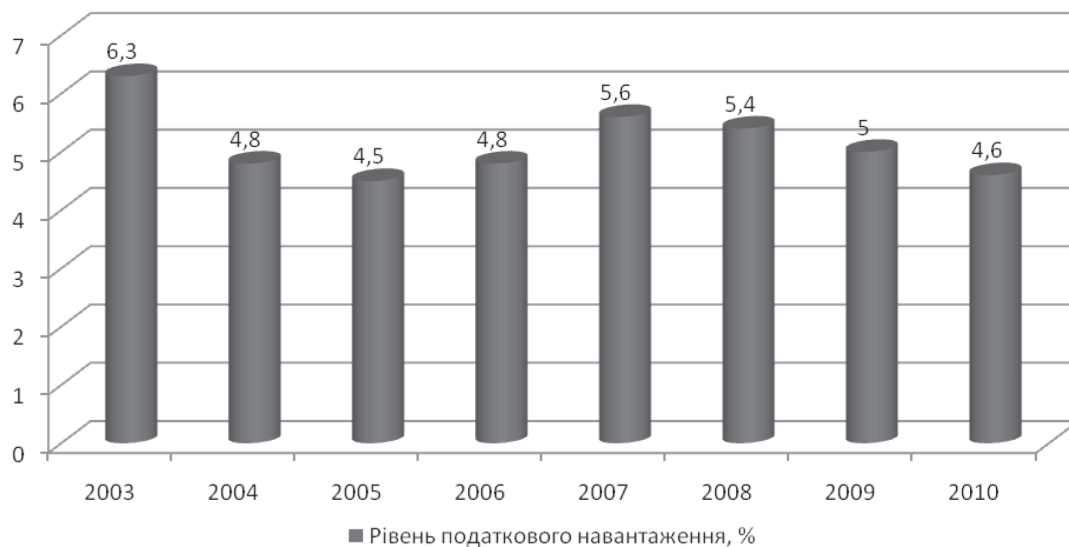

Рис. 1. Динаміка показника рівня податкового навантаження при оподаткуванні доходів фізичних осіб, %

Якщо проаналізувати вище перераховані методи розрахунку податкового навантаження та спроектувати на оподаткування фонду оплати праці, то можна сказати, що розрахунок матиме вигляд співвідношення сплачених податкових платежів (податок на доходи фізичних осіб, внески до фондів соціального страхування, які з 1 січня 2011 р. сплачуються єдиним платежем – єдиний соціальний внесок) до загального фонду оплати праці суб’єктів господарювання. Причому врахування податку на доходи фізичних осіб повинно мати коригуючий коефіцієнт впливу податку. Ця умова є обов’язковою, у зв’язку з тим, що податок на доходи фізичних осіб сплачується за рахунок найманих працівників – фізичних осіб. Спираючись на вищезазначене, В. Антоненко та М. Ровт вважають, що розрахунок можна представити таким чином:

$$ПН = \frac{(BCC(ЄСВ) + ПДФО * K_k)}{ФОП} * 100\%, \quad (4)$$

де BCC(ЄСВ) – внески на соціальне страхування (єдиний соціальний внесок);

ПДФО – податок на доходи фізичних осіб;

K_k – коригуючий коефіцієнт;

ФОП – фонд оплати праці [1, с. 347].

Проте, на нашу думку, рівень податкового тягара (податкового навантаження) при оподаткуванні доходів фізичних осіб слід визначати як відношення обсягу сплаченого особою податку до загальної суми її основних і побічних доходів.

Зміна у 2004 р. методичного підходу до оподаткування доходів фізичних осіб позитивним чином засвідчена зниженням показника рівня податкового навантаження з 6,3 % до 4,8 % у 2004 р. Однак у 2007 р. показник демонструє значне зростання – до 5,6 %, зумовлене підвищенням рівня ставки оподаткування. Подальші роки досліджуваного періоду характеризуються позитивною спадною динамікою показника.

Для більшої деталізації впливу податку на доходи фізичних осіб на різні рівні економічної сфери країни, на нашу думку, необхідною умовою є оцінка рівня оподаткування на макро-, мікро – та мезорівнях.

Оцінка рівня оподаткування податком на доходи фізичних осіб на загальноекономічному вимірі та відносно оподаткування фонду оплати праці у розрахунковому моменті відображатиме співвідношення податку з величиною валового внутрішнього продукту та з загальним рівнем фонду оплати праці (в цілому по країні) (табл. 1.).

Таблиця 1

Розрахунок показників рівня оподаткування податком на доходи фізичних осіб

Рік	Валовий внутрішній продукт (ВВП), млрд. грн	Фонд оплати праці (ФОП), млрд. грн	ПДФО, млрд. грн	Частка ПДФО у ВВП, %	Частка ФОП у ВВП, %	Частка ПДФО у ФОП, %
2003	267,34	122,19	13,52	5,06	45,71	11,06
2004	345,11	157,45	13,21	3,83	45,62	8,39
2005	441,45	216,60	17,33	3,93	49,06	8,00
2006	544,15	268,63	22,80	4,19	49,37	8,49
2007	720,73	351,94	34,78	4,83	48,83	13,80
2008	948,06	470,46	45,90	4,84	49,62	9,76
2009	913,35	451,34	44,49	4,87	49,42	9,86
2010	1094,61	544,02	51,00	4,66	49,70	9,37

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунку показника соціальної ефективності оподаткування

Рік	Обсяг середньомісячного доходу на одну особу, грн	Рівень податкового навантаження, %	Середньорічний прожитковий мінімум, грн	Частка прожиткового мінімуму у середньомісячному доході, %
2003	501,2	6,3	342,0	68,2
2004	637,9	4,8	362,2	56,8
2005	886,8	4,5	423,0	47,7
2006	1099,2	4,8	460,3	41,9
2007	1457,6	5,6	516,3	35,4
2008	1992,5	5,4	607,5	30,5
2009	2130,9	5,0	663,5	31,1
2010	2650,1	4,6	848,6	32,0

Зважаючи на отримані результати (табл. 1), слід зауважити на значному зниженні частки податку на доходи фізичних осіб у валовому внутрішньому продукті у 2004–2005 рр. з 5,06 % у 2003 р. до 3,93 % у 2005 р. та поступове підвищення її рівня у період з 2006 по 2009 р. з 4,19 % до 4,87 % відповідно. Водночас коливання протилежного характеру присутні відносно частки фонду оплати праці у валовому внутрішньому продукті: перший спад показника спостерігається у 2004 р. (з 45,71 % у 2003 до 45,62 %), другий – у 2007 р. (з 49,37 % у 2006 до 48,83 %), третій у 2009 р. – до 49,42 %. У 2010 р. показник зріс до 49,70 %, а загальне його відхилення за досліджуваний період склало 3,99%. Значні коливання спостерігаються і щодо частки податку на доходи фізичних осіб у фонді оплати праці. Найбільше зниження показника відбулося у 2005 р. – до 8 %, а найвагомніше підвищення у 2007 р. – 13,80 %. У період з 2008 по 2010 рр. прослідковується поступове зниження частки з 9,76 % у 2008 р. до 9,37 % у 2010 р. В цілому зниження частки податку на доходи фізичних осіб у фонді оплати праці є позитивним явищем, оскільки засвідчують зниження рівня податкового навантаження на фонд оплати праці, про що свідчать дані рис. 2.

Для вивчення доцільності та раціональності діючої системи оподаткування доходів фізичних осіб необхідним є визначення її ефективності на різних рівнях.

Найнижчим, однак і найважливішим, є рівень безпосередньо платника, тобто показник соціальної ефективності. Цей показник висвітлює, який відсоток ресурсу залишається у платника після сплати ним податку на доходи фізичних осіб та задоволення своїх первинних потреб, що окреслені у прожитковому мінімумі.

Виходячи з наявних даних щодо середнього рівня заробітної плати по Україні, рівня середнього прожиткового мінімуму та податкового навантаження (табл. 2) слід відзначити, що частка прожиткового мінімуму в середньомісячному доході однієї особи до 2008 р. характеризується стабільним зниженням з 68,2 % у 2003 р. до 30,5 % у 2008 р. Однак починаючи з 2009 р., внаслідок кризових явищ в економіці України, даний показник починає зростати і в 2010 р. склав 32 %. Зрозуміло, що ця ситуація знаходить своє пряме відображення і у вираженні показника соціальної ефективності оподаткування в цілому по країні (рис. 3):

Пропорційно зниженню частки прожиткового мінімуму у сукупних доходах платників відбувається зростання показника соціальної ефективності (рис. 3) з 31,8 % у 2003 р. до 69,5 % у 2008 р., хоча в наступні періоди прослідковується його зниження до 68,9 % у 2009 р. та до 68 % у 2010 р. Причиною таких фактів є не

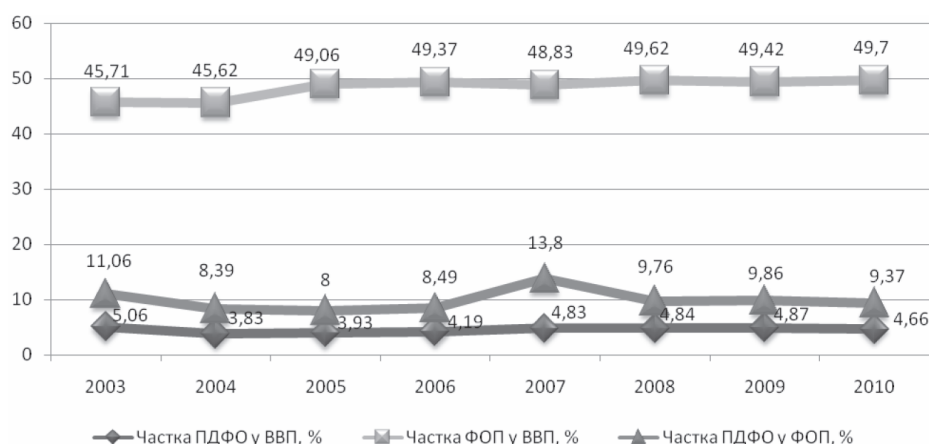

Рис. 2. Динаміка зміни розрахункових показників оподаткування доходів фізичних осіб

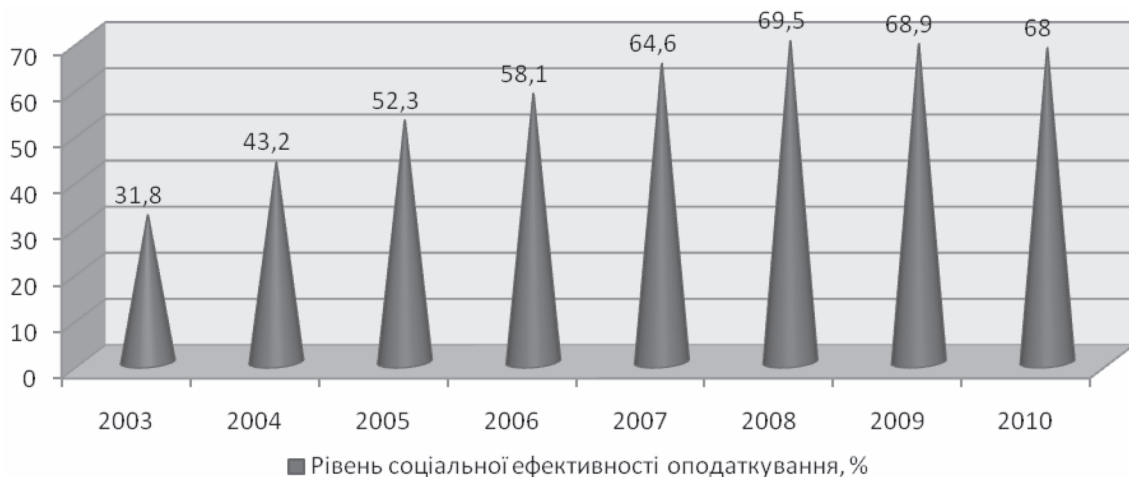

Рис. 3. Динаміка показника соціальної ефективності оподаткування, %

лише економічна криза в країні, а й зростання рівня індексу споживчих цін (інфляції) та зниження індексу реальної заробітної плати, який характеризує зміну купівельної спроможності номінальної заробітної плати у звітному періоді порівняно з базисним (рис. 4).

Зростання індексу споживчих цін у 2004 році спровокувало різке зниження індексу реальної заробітної плати зі 185,7 % у 2003 р. до 113,7 % у 2004 р. Подібна ситуація, яка відстежується протягом усього досліджуваного періоду (рис. 2), засвідчує причинно-наслідковий зв'язок між цими двома факторами: чим чіткіше фіксується зростання індексу споживчих цін, тим різкіше відбувається зниження індексу реальної заробітної плати. Тобто чим вищим є рівень інфляції в країні, тим нижчою є купівельна спроможність її на-

селення, що відповідним чином відображається на рівні соціальної ефективності оподаткування доходів фізичних осіб.

Не менш важливим показником при дослідженні раціональності функціонування діючої системи оподаткування є визначення рівня її економічної ефективності. Наше бачення методики його визначення полягає у відношенні сум сплаченого податку до витрат, понесених при адмініструванні.

Показник економічної ефективності оподаткування є свідченням результативності податкового адміністрування. Мінімальні коефіцієнти витрат на адміністрування податків спостерігаються в Італії (0,52), США і Норвегії (0,56), Швейцарії (0,62), Австрії (0,78). Перші п'ять позицій за даним максимально низьким

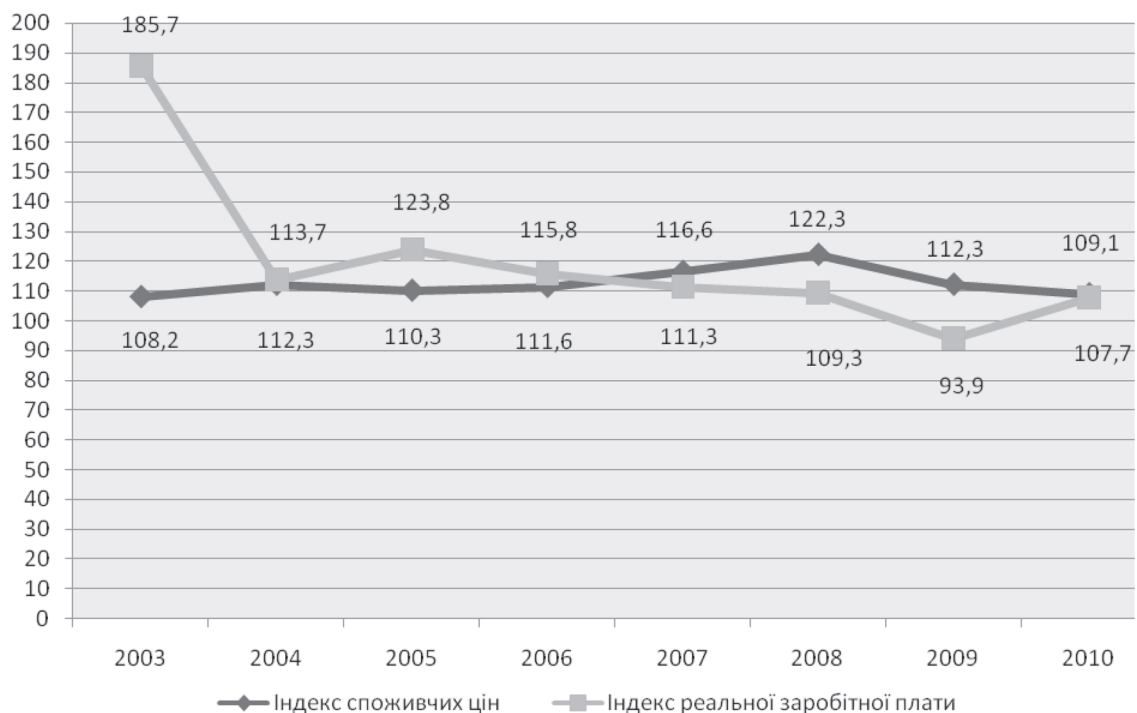

Рис. 4. Динаміка індексу споживчих цін та індексу реальної заробітної плати у 2003 – 2010 рр., %

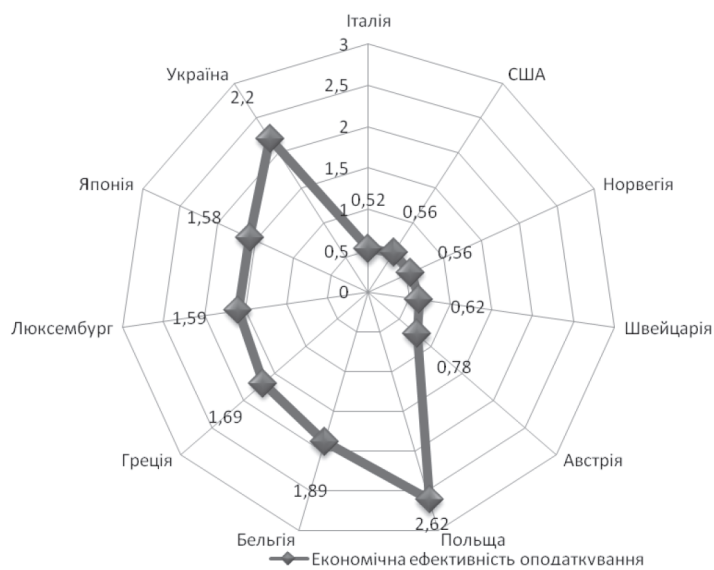

Рис. 5. Показники економічної ефективності оподаткування в окремих країнах світу

* [5, с. 47-59]

показником ефективності адміністрування податків займають Польща (2,62), Бельгія (1,89), Греція (1,69), Люксембург (1,59), Японія (1,58). Україна ж у цьому переліку посідає одне з місць, які розподіляють держави з низьким рівнем адміністрування 2,2 (рис. 2.), що свідчить про низьку організованість і функціональність діючої системи оподаткування.

Результативним показником оподаткування для держави, на нашу думку, виступає рівень його фіскальної ефективності, що виражає частку акумульованого податку у валовому внутрішньому продукті держави.

Система оподаткування доходів фізичних осіб з прогресивним підходом, яка діяла у 2003 р., відзна-

чається значно вищим рівнем фіскальної ефективності, ніж діюча на сьогодні з пропорційним підходом (рис. 6). Якщо у 2003 р. показник фіскальної ефективності фіксується на рівні 5,06 %, то у 2004 р. він склав лише 3,83 %. Однак, в наступні періоди аж до 2009 р., відбувається поступове зростання показника до 4,87 %, а в 2010 р. спостерігається його спад до 4,66 %. Такий стан пояснюється не тільки зміною методичного підходу в оподаткуванні, а й зниженням акумульованих сум податку у загальному обсягу валового внутрішнього продукту.

Висновки. Запропоновані методики дослідження ефективності функціонування механізму оподаткування доходів фізичних осіб дозволяють якнайповніше висвітлити позитивні та негативні сторони діючої системи оподаткування фізичних осіб. Чинний в Україні механізм оподаткування доходів фізичних осіб має низку недоліків, які потребують вирішення. Зокрема, пропорційна система оподаткування не розмежує доходи платника, хоча окремі з них за своїм сутнісним змістом є основними, а деякі – побічними чи допоміжними. Високий рівень податкового навантаження та економічно необґрунтована система оподаткування доходів фізичних осіб спонукають до виникнення в державі тіньового сектору економіки, приховування доходів та, як наслідок, створення дефіциту державного бюджету. Негативні тенденції, поширюючись з мікрорівня, охоплюють макроструктуру держави та провокують кризові явища в економічному середовищі. Для досягнення ж оптимальної системи оподаткування та наповнення бюджету держави необхідне реформування податкової політики, а саме перетворення її з суто

Рис. 6. Динаміка показника фіскальної ефективності податку на доходи фізичних осіб у 2003 – 2010 рр., %

фіскального інструменту на ефективний засіб соціально-економічної стратегії держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антоненко В. М. Інноваційний погляд на проблеми оподаткування фонду оплати праці / В.М. Антоненко, М.В. Ровт // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2011. – с. 346-350.
2. Балтина А.М. Оценка налоговой загрузки на доходы физических лиц в России / А.М. Балтина, Ю.Г. Тюрина // Вестник ОГУ. – 2006. – № 6. – С. 36-42.
3. Макконел К.Р. Економикс: Принципы, проблемы и политика. В 2-х томах: Перев. с англ. 11-го изд. / К.Р. Макконел, С.Л. Брю. – М.: Республика, 1993. – Т.1. – 456с.
4. Олейнікова Л. Проблеми визначення фіскальної та економічної результативності податкового адміністрування в Україні / Л. Олейнікова // Фінанси України. – 2010. – № 10. – С. 47-59.
5. Соколовська А. Теоретичні засади визначення податкового навантаження рівня оподаткування економіки / А.Соколовська // Економіка України. – 2006. – № 7. – С. 4-12.
6. Фрадинський О.А. Поняття податкового навантаження та підходи до його визначення / О.А. Фрадинський // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 1. – С. 81-87.
7. Фролова Н. Оподаткування доходів від праці та від капіталу в Україні / Н.Фролова // Економіка України. – 2006. – №12 – С. 21-28

УДК331.522:378(477)

СЕМЕНЮК Л.І., викладач
м. Вінниця

АНАЛІЗ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ ВНЗ НА РИНКУ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ТА РИНКУ ПРАЦІ

Анотація. Розглядаються проблеми пропозиції на ринку освітніх послуг і попиту на ринку праці та їх співвідношення. Досліджено та проаналізовано потребу підприємств у працівниках за видами економічної діяльності в Україні. За результатами власного дослідження надано пропозиції щодо забезпечення попиту на висококваліфікованих конкурентоспроможних спеціалістів українського ринку праці та намічено перспективи подальшого дослідження проблеми.

Ключові слова: конкурентоспроможність, вищі навчальні заклади, товарна політика ВНЗ, ринок праці, ринок освітніх послуг

Аннотация. Рассматриваются проблемы предложения на рынке образовательных услуг и спроса на рынке труда и их соотношение. Исследована и проанализирована потребность предприятий в работниках по видам экономической деятельности в Украине. На основе результатов собственного исследования внесены предложения относительно обеспечения спроса на высококвалифицированных конкурентоспособных специалистов украинского рынка труда и намечены перспективы дальнейшего исследования проблемы.

Ключевые слова: конкурентоспособность, высшие учебные заведения, товарная политика ВУЗа, рынок труда, рынок образовательных услуг

Abstract. In the article the problems of interaction and correlation between supply in the educational services market and demand in the labour market are considered. The requirement of enterprises in workers by Ukrainian industries are investigated and analyzed. On the basis of own research results the proposals concerning providing the demand on highly skilled competitive specialists of Ukrainian labour market are made and the prospects of further research of the problem are outlined.

Keywords: competitiveness, higher educational establishments, commodity policy of a higher educational establishment, labour market, educational services market.

Постановка проблеми. В даний час на ринку праці склалася парадоксальна ситуація, а саме рівень безробіття в країні на протязі кількох останніх років, за даними Державної служби зайнятості становить приблизно 9 %, а разом з цим в Україні існує чималий дефіцит кадрів, в основному робітничих спеціальностей. Сьогодні зафіксовано багато випадків, коли випускники вищих і професійно-технічних навчальних закладів не можуть працевлаштуватися, оскільки їхні

професії незатребувані в економіці або рівень кваліфікації не відповідає вимогам роботодавця. Це свідчить про те, що система професійної освіти просто відстає від потреб роботодавців. Як наслідок, на сьогодні у більшості регіонів України бракує саме “трудова ресурсів”: фрезерувальників, токарів, шліфувальників, робітників гірничих професій тощо.

Також треба визнати, що сьогодні в Україні є певна суперечність між вимогами сучасного суспільства

ЗМІСТ

Городецька М.О., к.е.н. Аналіз моделі поведінки споживача: мікроекономічний та маркетинговий підхід (м. Ніжин)	3
Дмитрук О.В., к.е.н. Медичний менеджмент в Україні: основні поняття, проблеми, перспективи реалізації (м. Житомир)	7
Загарій В.К., к.е.н., Мусієнко В.М. Інвестування в основний капітал як основа розвитку економіки України (м. Умань)	10
Колотуха С.М., к.е.н, Врачинська О.В. Банківське кредитування підприємств АПК: стан, проблема та напрямки вдосконалення. (м. Умань)	14
Кончин В.І., к.е.н, Максименко М.В. Причини та прояви боргової кризи в ЄС і суперницькі підходи антикризової політики (м. Київ)	19
Лементовська В.А., к.е.н, Бортнік Т.І, к.е.н. Маркетингові дослідження пріоритетів розвитку вищих навчальних закладів в сфері освітніх послуг (м. Умань)	31
Лобунець В.І., к.е.н, Щериця С.І. Конкурентоздатність продукції агропромислового сектора України в умовах глобалізації світової економіки (м. Біла Церква)	35
Макушок О.В., к.е.н, Мазур Ю.П., к.е.н. Досягнення конкурентоздатності туристичних послуг підприємств регіону (м. Умань)	40
Нікітіна Т.А., к.е.н. Теоретичні підходи до визначення поняття економічного механізму консолідації капіталу підприємства (м. Київ)	44
Нікітчичина О.В. Конкурентоздатність ринку обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (м. Житомир)	47
Орлова О.В. Договірне регулювання факторингової діяльності обліково-юридичний аспект (м. Житомир)	52
Пастухова В.В., д.е.н., Довгань Л.Є., к.е.н, Мохонько Г.А., к.е.н. Оцінювання ризику у забезпеченні стратегічної стійкості підприємства (м. Харків, м. Київ)	58
Патарідзе-Вишинська М.В. Концепція оподаткування прибутку в контексті податкової реформи: порівняльний аспект (м. Житомир)	62
Ролінський О.В., к.е.н, Барабаш Л.В. Пріоритетні методи оцінки ефективності механізму оподаткування доходів фізичних осіб (м. Умань)	65
Семенюк Л.І. Аналіз товарної політики ВНЗ на ринку освітніх послуг та ринку праці (м. Вінниця)	71
Смагін В.Л., д.е.н. Генезис економічних засад формування фінансового ринку (м. Київ)	75
Тищенко О.М., д.е.н. Принципи формування кластерних структур на регіональному рівні (м. Харків)	80
Тулуш Л.Д., к.е.н, Боровик П.М., к.е.н, Вавілов С.В. Недоліки спецрежиму прямого оподаткування нетипових сільськогосподарських підприємств (м. Київ, м. Умань)	87

ВПЕВНЕНІСТЬ І ДОВІРА

III-IV РІВЕНЬ АКРЕДИТАЦІЇ

WWW.KIBIT.EDU.UA

- ЕКОНОМІКА
та ПІДПРИЄМНИЦТВО
- МЕНЕДЖМЕНТ
і АДМІНІСТРУВАННЯ
- ПСИХОЛОГІЯ

- ПІДГОТОВКА
ДО ЗОВНІШНЬОГО
НЕЗАЛЕЖНОГО
ОЦІНЮВАННЯ

(044) 430 1577
(044) 353 4242

ВИПУСКНИКИ КУРСІВ ЗАРАХОВУЮТЬСЯ до КІБІТ НА ПІЛЬГОВИХ УМОВАХ